

SCENARIJ POUČAVANJA

Pedro Calderon de la Barca: *Život je san*

PREDMET

HRVATSKI JEZIK

PREDMETNO PODRUČJE

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

Razred

2. razred četverogodišnje SSŠ

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI

- prepoznati glavne dramske motive i filozofske probleme koje drama tematizira
- definirati novi pojam: barokna drama (tragikomedija, filozofska drama)
- prepričati i analizirati odabrane ulomke
- raspravljati o moralnoj problematici koju drama otvara

SAŽETAK

U ovom scenariju učenja Calderonovo djelo *Život je san* predstavlja se kao ogledni primjer barokne književnosti i filozofske drame. Učenike se motivira na čitanje cjelovitog djela te se potiče na samostalno tumačenje odabranih ulomaka.

VRIJEME NASTAVE: 1 školski sat

KLJUČNI POJMOVI

barok, filozofska drama, filozofska problematika

INFORMACIJE O AKTIVNOSTIMA

Razina složenosti primjene IKT: B1 - Eksperimentator

Dodatna literatura, sadržaji i poveznice

Nastavni materijali	1. odabrana filozofska crtica (u privitku) 2. Odabrani ulomci (u privitku) 3. Slikokaz Na sljedećoj poveznici: Život je san.ppt
---------------------	--

Naziv aktivnosti	Postupak	Vrijeme
1. školski sat		
UVOD Slušanje	Nastavnik pročita filozofsku crticu (u privitku) te postavi motivacijsko pitanje: <i>Što je tema ove filozofske crtice?</i>	5 min
SREDIŠNJI DIO SATA Gledanje slikokaza	Nastavnik prikazuje slikokaz „Život je san“. Učenicima predstavlja dramu i potiče ih da zapišu važne podatke o dramskoj vrsti, temi, likovima i kompoziciji te im u kratkim crtama prepričava prvi i drugi čin do trenutka kad se prvi put susreću Bazilije i Sigismund.	10 min
Čitanje i analiza 1. i 2. ulomka	Nastavnik učenicima podijeli pripremljeni umnoženi ulomak (u privitku). Pretpostavka je da će učenici u analizi podržati Sigismunda, pa se diskusiju potiče potpitanjima: <i>Smatrate li da i Bazilije na neki način ima pravo?</i> <i>Što po vama može biti razlog zle Sigismundove čudi?</i> Nastavnik ukratko prepriča događaje do završetka drugoga čina i najavljuje završni Sigismundov monolog (završetak 2. čina) koji se nalazi u čitankama. Čita monolog i postavlja pitanje: <i>Usporedite Sigismundov odnos prema stvarnosti u ovim dvama ulomcima.</i> Učenici će primijetiti da je u prethodnom ulomku Sigismund bio siguran u svoju stvarnost, a sada više nije siguran što je stvarnost, a što san. Dovršiti prepričavanje sadržaja i projekciju slikokaza. Nastavnik od učenika traži da formuliraju (ako mogu) i zapišu ideju djela sa zadnjega slajda.	35 min
ZAVRŠNI DIO SATA Heuristički razgovor	Nastavnik može učenicima postaviti pitanje znaju li neko književno djelo usmene ili pisane književnosti u kojem važnu ulogu ima motiv proročanstva.	5 min

Nastavni materijali:

Jednog lijepog dana, kao i obično, okupili su se učenici, da slušaju svog duhovnog učitelja Chuang-tzua (Čuang Ce). On je bio veliki mudrac i poznati kineski filozof, svakog dana kod njega su dolazili ljudi da čuju njegove svakodnevne mudrosti.

Chuang-tzu tog je dana izgledao umorno i zamišljeno, što je bilo neuobičajeno za nj. Učenici su se zabrinuli i pitali su ga:

- Učitelju, što vam je? Obično ste veseli i raspoloženi, a danas ste sumorni i zamišljeni.

Mudrac je odgovorio:

- Noćas sam u snu bio leptir. Sanjao sam da sam leptir koji leprša iznad poljskog cvijeća, a to je bilo tako lijepo.

Chuang-tzu zatvorio je oči i zaronio u sjećanje leta leptira u snu. Netko od učenika je upitao:

- Ali, u čemu je problem? Zašto vas je to uznemirilo? Čini se da je to jako lijep i ugodan san.

Tada je učitelj rekao:

- U tom sam snu, leteći od cvijeta na cvijet, bio svjestan samo svoga leptirskog zadovoljstva, a nisam uopće znao da sam Tzu koji sanja san. Eto u čemu je stvar. Ujutro sam se probudio i prvo što sam pomislio bilo je: "Ja nisam leptir, već Chuang-tzu." A sada sjedim ispred vas i dvojim: Jesam li ja Chuang-tzu, kojem se u snu učinilo da je leptir, ili sam možda leptir, koji sada spava i u snu vidi da je on Chuang-tzu.

Drugi čin, prvi susret oca i sina

(Saznavši da je Sigizmund ubio slugu, Bazilije se dvoumi bi li mu poželio dobrodošćicu)

Sigizmund:

Živjet ću bez tog zagrljaja,
kao što življah i do sada,
jer takav otac, koji sa mnom
postupa tako nemilosrdno
i koji me je tvrda srca
od svoga krila odbacio
i držao me kao zvjerku
i kao strašno čudovište,
želeć u duši da me nema,
pa zar je zbilja sada važno
da me zagrlj takav otac,
koji je mogo lišiti me
svakoga ljudskog dostojanstva?

Bazilije:

O i nebo bi sretno bilo,
Da te rodio nikad nisam,
Jer ne bih sada glas tvoj čuo
Niti gledao zloće tvoje.

Pitanje za analizu:

- *Tko po vašemu mišljenju ima pravo: Bazilije ili Sigizmund?*

(...)

Lijepu zahvalnost evo vidim
za činjenicu da si bio
ubog i jadan zatvorenik,
a sada si knez.

Sigizmund:

Pa što onda,
što imam da ti zahvaljujem?
Bio si krvnik mog života,
a sad si star i slab i eto
na samrti mi nešto daješ.
A zar mi možda daješ više
nego je uvijek bilo moje?
Ti moj si otac i moj si kralj,
dakle, sve časti i sve vlasti
priroda sama meni daje
po svome pravu i zakonu.

I stoga, premda sve to dobih,
ništa ti nisam obavezan,
čak imam pravo da od tebe
tražim račune o vremenu,
u toku kojeg ti mi uze

slobodu, život i sve časti.
I tako, ti si meni dužan...

Bazilije:

Ti si okrutan i prkosan.
Riječ je nebeska ispunjena
i zato nebo nek' me štiti,
o naduveni oholniče.
I premda sada znadeš tko si
i oči imaš otvorene,
i premda sebe vidiš ovdje,
gdje si važniji od svih drugih, poslušaj ipak
što ti velim:

Budi ponizan i poslušan,
jer moždasve to samo sanjaš
iako vidiš da si budan. (odlazi)

Sigizmund: (...)

O, ne, ne sanjam. Dobro vidim
I znam što bijah i što jesam.
Sad je uzalud da se kaješ,
Jer sasvim dobro znadem tko sam.

- *Ima li Sigizmund ikakvih dvojbi u svezi sa svojom budućnošću?*

Impresum

Autorica: Sandra Rossetti-Bazdan

Godina izrade: 2022.

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom:

Attribution CC BY

Ovaj predložak se temelji na konceptu i načelima [e-Škole scenarija poučavanja](#) izrađenih u sklopu programa "e-Škole: Cjelovita informatizacija procesa poslovanja škola i nastavnih procesa u svrhu stvaranja digitalno zrelih škola za 21. stoljeće". Predložak je izrađen u otvorenom formatu kako biste sve njegove elemente mogli prilagoditi (brisati, dodavati, uređivati) vlastitim potrebama.